

DOI: 10.18372/2415-8151.18.14357
УДК 2.03:711.424:719

Гнатюк Лілія Романівна¹,
канд. арх., доцент,
E-mail: gnatyuk.liliya@gmail.com,
Пишненко Анастасія Вікторівна²
Київський національний університет
імені Тараса Шевченка, м. Київ, Україна
E-mail: anastasiya98.ukr@gmail.com

АРХІТЕКТУРНЕ ПЛАНУВАННЯ СУЧАСНОЇ СТОЛИЦІ НА ПРИКЛАДІ МІСТА ВАШИНГТОН

Анотація. Досліджено основне архітектурно-планувальне рішення міста Вашингтон, яке є зразком регулярного планування.

Виявлено соновну композиційну схему міста. Проаналізовано композицію головної алеї міста Вашингтон, що запланована в серці столиці нації. Вона є місцем для національних заходів, громадських зібрань, місцем розташування урядових структур, музеїв і національних меморіалів та виконує рекреаційну функцію населення. Розглянуто організацію системи проспектів міста, які виходять радіально від прямокутних кварталів, забезпечуючи місця для відкритого простору і озеленення. Виявлено особливості комунікативного дизайну.

Виявлено основні напрямні, щодо забезпечення монументального, гідного та символічного місцезорозташування урядових структур, музеїв та національних меморіалів, відповідно до планів Ланфана і Макміллана, утримання частину алеї «Західний парк Потомак», як публічний парк відпочинку. Забезпечення існування алеї в серці столиці нації, як місце для національних заходів і особливе місце для громадських зібрань, тому що так знаходить своє вираження конституційне право на свободу слова і мирних зібрань; утримання алею вільною від комерційної реклами із одночасною можливістю віддавати шану благодійникам.

Проаналізовано, яку роль у архітектурно-планувальній структурі Національної алеї відіграють водні простори, що представлені світловідбиваючими басейнами.

Досліджено, чинники які зумовили формування міста як “чистої” столиці США. Виявлено алгоритм постійного обмеження розвитку промисловості, зокрема зведення великих підприємств.

Виявлено, що основні споруди передбачалося побудувати в бароковому стилі, проспекти повинні були виходити радіально від прямокутних кварталів, щоб забезпечити місця для відкритого простору і озеленення.

Розглянуто закон, що обмежує висотну забудову і відкриває можливості насолоджуватися пейзажами Вашингтону знаходячись у різних точках міста.

Ключові слова: архітектурно-планувальне рішення, сучасна столиця, гармонійна композиція.

¹ © Гнатюк Л.Р.

² © Пишненко А. В.

Постановка проблеми.

Проблема архітектурного планування сучасного міста-столиці, зокрема збереження та підтримання рівня озеленення в центральній частині великих мегаполісів постійно турбує науковців. Зокрема питання відповідного забезпечення монументальне, гідне і символічне місцезнаходження урядових структур, музеїв та національних меморіалів, утримання парків відпочинку, місць громадських зібрань, винесення комерційної реклами за межі історичного центру міста-столиці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій: Питання розробки збалансованого та гармонійного плану столиці в різні часи привертало увагу науковців та дослідників. Дослідження проблем архітектурного планування висвітлено у працях вітчизняних науковців: управління містобудівних систем досліджував Дьомін М.М. [6], Є.Н Перцик досліджував геоурбаністику [7], Раєвський І.С. представив розгляд площ класицизму [8, 9], а також зарубіжних серед яких зокрема П.Колхін [1]. Окремі джерела та звіти розкривають специфіку заснування та розвитку окремих столиць світу [2-5].

Мета: проаналізувати архітектурно-планувальне рішення сучасного мегаполісу, на прикладі Вашингтону.

Основна частина. Вашингтон столиця США. Заснований в 1790 році, Вашингтон не входить до складу жодного зі штатів США і

являє собою самостійну адміністративну одиницю Сполучених Штатів Америки - округ Колумбія (District of Columbia або просто DC). Будучи столицею країни, Вашингтон є центром політичного життя американської держави. Тут розташована резиденція Президента США - Білий дім; тут в Капітолії збирається вищий законодавчий орган США - Конгрес; тут знаходиться Верховний суд США, федеральні міністерства та інші підрозділи Уряду США.

Основним творцем архітектурного вигляду міста став П'єр Ланфан, архітектор французького походження, інженер і містобудівник. 1791 року уряд уповноважив Ланфана розпланувати розташування нової столиці (рис. 1).

У 1901 р. під впливом громадського руху «За красиве місто» на світ з'явився План Макміллана, який розвинув оригінальну ідею Ланфана і радикально перетворив вигляд алеї, прибравши сади, теплиці, дерева, комерційні й промислові будівлі (рис.2). План Макміллана відрізнявся від плану Ланфана тим, що алея стала представляти собою трав'яну галявину завширшки 300 футів на якій висаджені 4 ряди в'язів. Будівлі культурних закладів у вишуканому стилі мали б розташовуватися по боках алеї позаду в'язів.

Передбачалося зробити місто «чистою» столицею. З цією метою постійно обмежувався розвиток промисловості, і в даний час у місті,

насправді, немає великих підприємств.

Будинки передбачалося побудувати в бароковому стилі, проспекти повинні були виходити радіально від прямокутних кварталів, щоб забезпечити місця для відкритого простору і озеленення.

План архітектора також припускав велику озеленену вулицю довжиною приблизно в одну милю і шириною близько 120 метрів. Ця вулиця існує зараз під назвою Національної алеї (рис. 3-5).

Сучасний план Вашингтону можна поділити на чотири нерівних сектора: північно-західний (NW), північно-східний (NE), південно-східний (SE) і південно-західний (SW).

Лінії перетину цих секторів сходяться на Капітолії.

Усі дорожні знаки в місті включають в записі скорочення сектора, щоб вказати на місце розташування об'єкта. Переважну більшість вулиць міста перетинають проспекти (авеню). Авеню, як правило, носять назву того чи іншого штату країни. Деякі вашингтонські вулиці особливо примітні, наприклад, Пенсильванія-Авеню, що поєднує Білий дім з Капітолієм, а на Массачусетс-авеню розташовані 59 посольств, через це вулицю іноді жартівливо називають «Посольський ряд».

Рис. 1. План м. Вашингтон, 1791р.

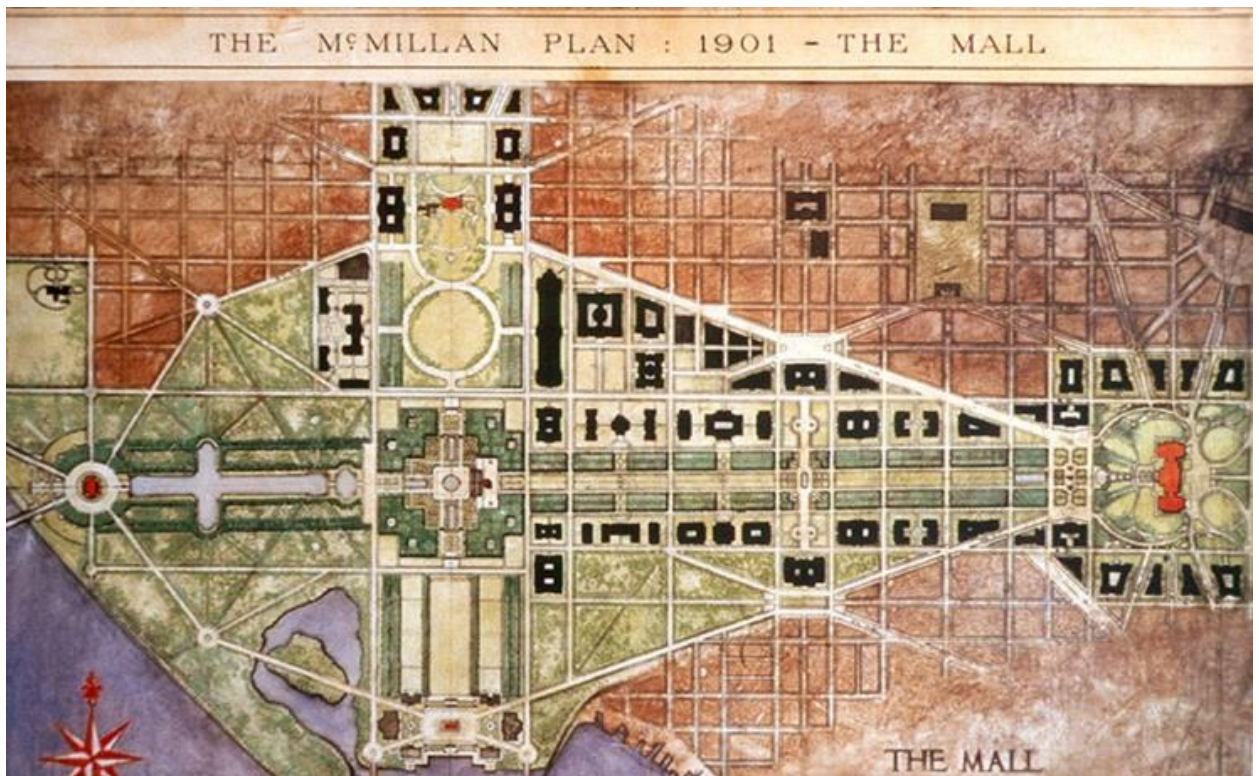

Рис. 2. План Макміллана, 1900 р.

Національна алея — парковий, музейний та меморіальний комплекс просто неба у центрі столиці США. Під назвою «Національна алея» зазвичай розуміють відкритий простір між меморіалом Лінкольна і Капітолієм разом із монументом Вашингтона в центрі й Білим домом і меморіалом Джефферсона по боках. Інколи до складу Національної алеї також приписують площі, які офіційно входять до західного парку річки Потомак і конституційних садів.

Композиція: перехресні прямі лінії від Капітолію (рис. 3-а) до Меморіалу Лінкольна (рис. 3-б) та від Білого Дому до майбутнього Меморіалу Джефферсона, а на перехресті — Монумент Вашингтона (рис. 3-в).

Національна служба парків США постановила, що Національна алея призначена, щоб:

1) Забезпечити монументальне, гідне і символічне місцезоташування урядових структур, музеїв та національних меморіалів, як передбачено планами Ланфана і Макміллана.

2) Завжди утримувати частину алеї «Західний парк Потомак», як публічний парк відпочинку.

3) Забезпечити існування алеї в серці столиці нації, як місце для національних заходів і особливе місце для громадських зібрань, тому що так знаходить своє вираження конституційне право на свободу слова і мирних зібрань.

4) Утримувати алею вільною від комерційної реклами із одночасною можливістю віддавати шану благодійникам.

Велику роль у архітектурно-планувальній структурі Національної алеї відіграють водні простори, що

представлені басейнами. Світловідбиваючий басейн Меморіалу Лінкольна (рис. 3-в) є найбільшим з багатьох світловідбиваючих басейнів в Вашингтоні. Басейн був розроблений Генрі Беконом, і побудований в 1922 -1923 роках. Це довгий і великий прямокутний басейн, що розташований на головній осі Національної алеї між Меморіалом Лінкольна та Монументом Вашингтона. Залежно від точки зору глядача, він відображає Монумент Вашингтона, Меморіал Лінкольна,

Рис. 3-а. Капітолій

Рис. 3-б. Меморіал Лінкольна

Рис. 3-в. Монумент Вашингтона

Рис. 4. Національна алея. Вид з пташиного лету

Рис. 5. Національна алея. Вид від монумента Вашингтона.

Після будівництва дванадцятиповерхового житлового будинку «The Cairo» 1894 року, Конгрес прийняв закон про висоту будівель, який обмежив висотну забудову в місті.

Закон підправили 1910 року: висота забудови не може

дерева та небо.

Капітолійський світловідбиваючий басейн був включений у генеральні плани для району Національної алеї, у 1960-70-ті роки, щоб зменшити рух автомобілів навколо алеї та полегшити пішохідне та рекреаційне використання. Широкий, пологий нахил вапняку та сходи, що ведуть вниз від рівня землі, дозволяють розмістити відвідувачів, коли вони насолоджуються відображеннями Капітолію, навколишніх пам'яток та неба, у басейні.

перевищувати ширину сусідньої вулиці плюс 20 футів. Через цей закон про висоту будівель у місті немає хмарочосів, проте за кордоном округу (через річку Потомак у Вірджинії) багато висотних будинків.

Висновки з даного дослідження: У формуванні гармонійного міста-

столиці важливим етапом є створення архітектурного плану. Виходячи з аналізу архітектурно-планувального рішення важливим є створення центральної, паркової, історичної і меморіальної частини столиці, збереження її архітектурно-планувального вигляду та витонченості у майбутньому, дотримання гармонії при проектуванні нових будівель, що будуть оточувати дану частину. Невід'ємним також є планування системи мережі доріг, що будуть взаємопов'язані між собою та мають поєднувати головні об'єкти міста.

Перспективи подальших досліджень: аналіз сучасних столиць, що знаходяться на стадії планування та запровадження даних висновків для реалізації гармонійного плану сучасного міста-столиці.

Література:

1. *Kolchin, Peter* (1994). *American Slavery: 1619–1877*. New York: Hill and Wang. с. 81.
2. National Park Service, 2008 Director's Report; National Park Service, U.S. Department of the Interior; Washington, D.C.; 2009
3. THE WORLD'S URBAN SYSTEMS: Sir Peter Hall, Vice Chair of Global Urban Development University. - London, UK, Global Urban Development, Volume 2, Issue 1, March 2006.
4. Why Metropolitan Economic Strategy is the Key to Generating Sustainable Prosperity and Quality of Life for the World, Global Cities. - Toronto, Canada, S. a. // www.Globalcities.ca/presentations/Prague_Institute_MES_Report.doc
5. World Urbanization Prospects, United Nations. - New York, 2006. - 256 p.
6. Дёмин Н.М. Управление развитием градостроительных систем. - К.: Будивельник, 1991. - 184 с
7. Перцик Е.Н. География городов (геоурбанистика). - М.: Высш. шк., 1991. –

319 с

8. *Ревський. І.С.* Типологія площ класицизму за формою та планувальною прив'язкою до вуличної мережі / І.С. Ревський // Сучасні проблеми дослідження, реставрації та збереження культурної спадщини: Зб. наук. пр. з мистецтвознавства, архітектурознавства і культурології / Ін-т проблем сучасн. мист-ва НАМ України. – К.: Хімджест, 2010. – Вип. 7. – с. 334 – 340.

9. *Ревський. І.С.* Інтерпретація, як один з методологічних принципів історико-архітектурного дослідження площ класицизму з метою їх реконструкції / І.С. Ревський // Сучасні проблеми дослідження, реставрації та збереження культурної спадщини: Зб. наук. пр. з мистецтвознавства, архітектурознавства і культурології / Ін-т проблем сучасн. мист-ва Акад. мист-в України. – Київ: Фенікс, 2008. – Вип. 5. – с. 229 – 236.

References:

1. *Kolchin, Peter* (1994). *American Slavery: 1619–1877*. New York: Hill and Wang. s. 81.
2. National Park Service, 2008 Director's Report; National Park Service, U.S. Department of the Interior; Washington, D.C.; 2009
3. THE WORLD'S URBAN SYSTEMS: Sir Peter Hall, Vice Chair of Global Urban Development University. - London, UK, Global Urban Development, Volume 2, Issue 1, March 2006.
4. Why Metropolitan Economic Strategy is the Key to Generating Sustainable Prosperity and Quality of Life for the World, Global Cities. - Toronto, Canada, S. a. // www.Globalcities.ca/presentations/Prague_Institute_MES_Report.doc
5. World Urbanization Prospects, United Nations. - New York, 2006. - 256 p.
6. Дёмин Н.М. Управление развитием градостроительных систем. - К.: Будивельник, 1991. - 184 с
7. Перцик Е.Н. География городов (геоурбанистика). - М.: Высш. шк., 1991. - 319 с
8. *Revs'kyi. I.S.* Typolohiya ploshch klasytsyzmu za formoyu ta planuval'noyu pryv'yazkoyu do vulychnoyi merezhi / I.S. Revs'kyi // Suchasni problemy doslidzhennya, restavratsiyi ta zberezhennya kul'turnoyi spadshchyny: Zb. nauk. pr. z mystetstvoznnavstva, arkhitekturoznnavstva i kul'turolohiyi / In-t

problem suchasn. myst-va NAM Ukrayiny. – K.: Khimdzhest, 2010. – Vyp. 7. – s. 334 – 340.

9. Revs'kyu. I.S. Interpretatsiya, yak odyz z metodolohichnykh pryntsyv istoriko-arkhitekturnoho doslidzhennya ploshch klasysyzmu z metoyu yikh rekonstruktsiyi / I.S. Revs'kyu // Suchasni problemy doslidzhennya, restavratsiyi ta zberezheniya kul'turnoyi spadshchyny: Zb. nauk. pr. z mystetstvoznavstva, arkhitekturoznavstva i kul'turolohiyi / In-t problem suchasn. myst-va Akad. myst-v Ukrayiny. – Kyuyiv: Feniks, 2008. – Vyp. 5. – s. 229 – 236.

Аннотация

Гнатюк Л. Р., Пышненко А. В.
Архитектурное планирование современной столицы на примере города Вашингтон.
Исследованы основное архитектурно-планировочное решение города Вашингтон, которое является образцом регулярного планирования. Проанализирована композиция главной аллеи города Вашингтон, запланированной в сердце столицы нации. Она является местом для национальных мероприятий, общественных собраний, местом расположения правительственных структур, музеев и национальных мемориалов и выполняет рекреационную функцию населения. Рассмотрена организация системы проспектов города, которые выходят радиально от прямоугольных кварталов, обеспечивая места для открытого пространства и озеленения. Проанализировано, какую роль в архитектурно-планировочной структуре Национальной аллеи играют водные пространства, представленные светоотражающими бассейнами. Доказано, как факторы обусловили формирование города как "чистой" столицы США. Рассмотрен закон, ограничивающий высотную застройку и открывающий возможности наслаждаться пейзажами Вашингтона, находясь в разных точках города.

Ключевые слова: архитектурно-планировочное решение, современная столица, гармоничная композиция.

Abstract

Gnatiuk L., Pyshnenko A.
Architectural planning of the modern capital on the example

of the city of Washington. The basic architectural and planning decision of the city Washington, which is an example of regular planning, is investigated.

The composition scheme of the city has been discovered. The composition of Washington's main alley, planned in the heart of the nation's capital, is analyzed. It is a venue for national events, public gatherings, the site of government structures, museums and national memorials and serves the recreational function of the population. The organization of the city prospectus system, which extends radially from rectangular blocks, provides space for open space and landscaping. Features of communicative design are revealed.

The main guidelines were identified to ensure the monumental, dignified and symbolic location of government structures, museums and national memorials, in keeping with the plans of Lanfan and Macmillan, to keep part of the Potomac West Park alley as a public recreation park. Ensuring the existence of the alley in the heart of the nation's capital as a place for national events and a special place for public gatherings, since this is how the constitutional right to freedom of expression and peaceful assembly is expressed; keeping the alley free of commercial advertisements while giving the opportunity to pay tribute to the benefactors.

It is analyzed what role in the architectural and planning structure of the National Alley plays the water spaces represented by the reflecting pools.

The factors that have led to the city's formation as a "clean" US capital have been investigated. The algorithm of permanent restriction of the development of industry, in particular the construction of large enterprises, has been revealed.

It was found that the main structures were intended to be built in the Baroque style, the avenues had to radiate from rectangular quarters to provide space for open space and landscaping.

A law that restricts high-rise buildings and opens opportunities to enjoy Washington's landscapes at different points in the city is considered.

Keywords: architectural and planning decision, modern capital, harmonious composition.

*Стаття подана до редакції 12.10. 2019 р.
Стаття прийнята до друку 10. 11.2019 р.*